

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulvm XV. Graves admodum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Sopitæ.

PARAPHRASIS.

Vertebatur inter Archiepiscopum Ravenensem, & inter monasteria Bononiæ, super procuracionibus Archiepiscopo visitanti præbendis controversia: exigebat enim eas ab ijs monasterijs, suæ jurisdictioni subjectis Archiepiscopus; negabant eas Monachi: re tamen ad Sedem Apostolicam delatâ, cùm Archiepiscopus probâset, quòd illæ procuraciones à monasterijs alijs suæ Provinciæ sine contradictione præberentur, & ex prædecessoribus suis ex monasterijs his Bononiensibus exhibitæ fuerint, videns Lucius III. summus Pontifex, quòd intentio Archiepiscopi non tantùm jure communi fundata sit, *cap. devenimus 10. & cap. placuit 12. caus. 10. q. 12.* quod solum sufficisset, *Glossa hic V. Jure communi*, sed consuetudine etiam suorum antecessorum firmetur, condemnavit prædicta monasteria ad procuraciones, secundùm facultates eorum, dicto Archiepiscopo, & successoribus ejus perfolvendas.

SUMMARIUM.

1. Procuraciones Archiepiscopo visitanti debentur à monasterijs non exemptis.
2. Juxta juris communis, & consuetudinis ab antecessoribus introduceta, ac recepta rationem.

Notandum primò. Procuraciones debentur Archiepiscopo à monasterijs non exemptis, si causâ visitationis, aut correctionis ad ea monasteria devenerit; secùs, si ob alia negotia, ex alijs v. g. causis, ad dicta monasteria diverterit. Neque in contrarium aliquid facit *cap. luminoso 6. caus. 18. q. 2.* ubi de monasterijs exemptis tantùm est sermo, prout *Glossa* testatur *ibi V. luminoso.*

Notandum secundò. Duplici ratione, fulciri decisionem pontificiam, quarum quælibet sufficiens foret, ad decisionem hanc faciendam, ut advertit *Glossa hic V. jure communi & V. consuetudine 1.* consuetudine scilicet ab antecessoribus jam introductâ; & jure communi, quòd in alijs monasterijs ejusdem conditionis obtineat, etiam in his, specialiter non exemptis, suam obligationem habere rectè videtur, prout etiam *Innocentius & Joannes Andreas in Glossa Marginali litt. O.* docent.

CAPITVLVM XV.

Graves admodum.

PARAPHRASIS.

Ecclesiastici aliqui, seu Religiosi, cùm jus haberent in certis Ecclesijs præsentandi, noluerunt ad eas vacantes præsentare aliquos, nisi aut novum censum Ecclesijs imponant, aut veterem augeant, contra prohibitionem Concilij Laterani juratoriâ insuper, aut fidejussoriâ cautione presbyteros, quos præsentant, ad solutionem obligantes: mandat proinde Pontifex Clemens III. ut in irritum revocent, quidquid in contrarium, contra constitutionem dicti Concilij, fuerit attentatum; & presbyteri super his illicitè præstitis juramentis, liberi sint, ac declarentur, eò quòd nulla illa fuerint; congruâ tamen super hac temeraria juratione illis satisfactione impositâ, canonicè etiam puniendis, si scientes in posterum contra talem prohibitionem, sine consensu Episcopi, aliquid attentaverint.

SUMMARIUM.

1. Juramentum de novo censu imponendo Ecclesijs, aut augendo veteri, juxta petitionem Patroni, nullum est.
2. Pœna tamen sic temerè jurantium, arbitraria est, nisi Simonia intervenerit.

Notan-

1 Notandum primò. Non posse ad petitionem etiam cuiuscunque Patroni novum censum imponi Ecclesijs, neque augeri veterem, quicquid in prima tandem fundatione fieri possit; ita ut non tantum juramentum de tali novo censu, aut augmento solvendo nullum sit, prout jam dictum, & absolutio, de qua in hoc cap. mentio fit, non tam sit de juramento, quàm de peccato temeritatis, sed fidei iusoria etiam cautio, si præstita fuit, non teneat, cum sit accessoria ei, quod non tenet.

2 Notandum secundo. Canonicam penam, quæ talibus temerè censum novum, aut veteris augmentum sub juramento in se recipientibus, aut imponentibus statuitur, arbitrariam esse, cum à jure nulla certa statuta sit; & quamvis in *cap. quia Clerici ix. b. r.* pœna privationis statuatur in tales censum novum, aut veteris augmentum imponentes, sermo tamen ibi est, si Simoniaca collusio intervenerit, quæ cum in hoc *cap.* locum non habeat, consequenter pœna ibi statuta ad hunc casum extendenda non est.

CAPITULUM XVI.

Quanto.

PARAPHRASIS.

Fundatores monasterij Bellavillæ in ipsa hujus fundatione liberaliter constituerunt, ut singulis annis una procuratio ab hoc monasterio Religiosis Fratribus S. Irenæi solveretur: quæ procuratio, quia non multum ob paucitatem Monachorum S. Irenæi gravabat monasterium Bellavillæ, dictis Fratribus diligenter solvebatur; successu tamen temporis, cum augetetur numerus fratrum S. Irenæi, multum gravis esse cœpit dicta procuratio, cum ad eam magni sumptus requirerentur. Rogaverunt proinde Pontificem Monachi Bellavillæ, ut circa hanc procuracionem, in ipsa fundatione illis impositam, provideret, ne nimium gra-

varetur Villavilla monasterium, sed primam mensuram, quæ ab initio solvebatur, contenti esse juberentur S. Irenæi Monachi, non obstante majore jam numero Fratrum S. Irenæi: quod ut fieret, à Pontifice concessum est, nisi reditus dicti monasterij Bellavillæ multum augeti fuissent, ut in solvenda etiam pinguiore procuracione, cum nulla determinata esset, monasterium Bellavillæ singulariter non gravaretur.

SUMMARIUM.

In fundatione beneficij, aut monasterij, gravari quidem hoc potest pensio solvenda onere, augeri tamen tantum facile postmodum hac pensio non potest.

Notandum. Posse quidem in fundatione talis monasterij aut beneficij, gravari illud onere pensionis alicujus tertio solvendæ; augeri tamen hanc pensionem, quamvis nulla determinata quantitas sit, postmodum multiplicatis illis, in quorum gratiam tale onus impositum est, non debere (neque enim, quod ab initio constitutum est, facile mutari debet, ut ait *Glossa hic V. indulgemus*) nisi notabiliter audita essent facultates onerati monasterij, aut beneficij (cum enim ex meta liberalitatis onus hoc in se suscepit beneficium, vel monasterium, consequenter ad gravamen nimium non extendendum) judicari hanc moderationem faciendam officio explorato, nisi sine singulari gravamine sibi posset major etiam pensio, aut procuratio.

CAPITULUM XVII.

Cum instantia.

PARAPHRASIS.

Conquesti sunt apud Innocentium III. Papam Clerus & Præmicerius Mediolanensis, quod, cum illi Legatos & Nuncios Sedis Apostolicæ reverenter recipere vellet, procuraciones eis præstent, hoc tamen Or-